C/2026/4648

2026.9.23.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság állásfoglalása

Az EGSZB ajánlásai az európai szemeszter 2025–2026-ös ciklusának részét képező reform- és beruházási javaslatokról

(C/2026/4648)

Előadók: **Gonçalo LOBO XAVIER**
Andrea MONE
Luca JAHIER

Jogalap:	az eljárási szabályzat 52. cikkének (4) bekezdése
Elfogadás a plenáris ülésen:	2026.6.18.
Plenáris ülésszak száma:	606.
A szavazás eredménye: (mellette/ellene/tartózkodott)	175/3/0

1. Bevezetés

1.1. Ez az állásfoglalás a tájékoztató jelentéssel ([1]) és annak részletes mellékletével ([2]) együtt egy csomag részét képezi, és az EGSZB „Európai szemeszter” ad hoc csoportjának éves munkáját folytatja: konzultál az európai szemeszter legfontosabb elemeiről az uniós tagállamok nemzeti gazdasági és szociális tanácsaival, szociális partnereivel és civil szervezeteivel. Ez az állásfoglalás kiegészíti a tájékoztató jelentést ([3]), amely összegyűjti a szociális partnerek és civil társadalmi szervezetek véleményét a nemzeti reform- és beruházási javaslatokról és azok végrehajtásáról (az európai szemeszter 2025–2026-os ciklusa ([4])) mind a 27 tagállamban, mégpedig úgy, hogy az érdekelt felekkel folytatott konzultációnak a jelentésben bemutatott eredményei alapján beemeli az EGSZB szakpolitikai ajánlásait, következtetéseit és szakpolitikai javaslatait.

1.2. Az előbb említett tevékenységek révén az EGSZB folytatja a fokozottabb részvételen alapuló, nagyobb nemzeti szintű felelősségvállalással és a szociális partnerek és a civil társadalmi szervezetek szorosabb bevonásával működő európai szemeszter és gazdasági kormányzási keret előmozdítására irányuló, már több éve zajló munkáját. A széles körű részvétel támogatja a tényeken alapuló döntéshozatalt és a demokratikus legitimitást, valamint növeli az átalakulást hozó szakpolitikák és a rendszerszintű változások társadalmi támogatottságát.

2. Az EGSZB ajánlásai az európai szemeszter 2025–2026-ös ciklusának részét képező reform- és beruházási javaslatokról

Az EGSZB:

2.1. megismétli a többéves pénzügyi keretről ([5]), az őszi csomagról ([6]) és a teljesítménymérési rendeletről szóló ([7]) véleményeiben megfogalmazott **ajánlásait**;

([1]) Az EU szervezett civil társadalmának meglátásai a nemzeti reform- és beruházási javaslatok és végrehajtásuk kapcsán (az európai szemeszter 2025–2026-os ciklusa).
([2]) Melléklet.
([3]) Az „Európai szemeszter” ad hoc csoport egy kérdőív és öt országlátogatás révén gyűjtötte össze ezen érdekelt felek véleményét 2026 januárja és márciusa között.
([4]) A kérdőív 10 kérdésből állt, amelyek négy fő témakör köré csoportosultak: (1) A tagállamok reform- és beruházási intézkedései, különösen a 2025. évi országspecifikus ajánlásokon alapuló intézkedések és azok végrehajtása; (2) A nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek végrehajtásának lezárása; (3) A nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervek végrehajtása és nyomon követése; (4) A többéves pénzügyi keret és az európai szemeszter közötti kapcsolat.
([5]) *A következő többéves pénzügyi kerethez vezető út* (HL C, C/2025/3202, 2025.7.2., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3202/oj), *A 2028–2034-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret* (HL C, C/2026/1974, 2026.4.28., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/1974/oj).
([6]) *A 2025. évi európai szemeszter – őszi csomag* (HL C, C/2025/2019, 2025.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2019/oj), *További észrevételek a 2025. évi európai szemeszterrel kapcsolatos lépésekhez* (HL C, C/2026/10, 2026.1.16., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/10/oj).
([7]) A költségvetési kiadások nyomonkövetésének és teljesítménymérésének európai keretrendszere, előkészületben.

2.2. kiemeli az alábbi **fő megállapításokat**: az országspecifikus ajánlások kétségkívül relevánsak, ugyanakkor a társadalmi szempontok nem kapnak kellő hangsúlyt. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz stratégiai jelentőséggel bírt, ezt azonban a világjárvány rendkívüli körülményeinek összefüggésében kell értékelni. Összességében az eszköz túlzottan összetettnek és centralizáltnak bizonyult, végrehajtása pedig túl gyors ütemben történt. A többéves pénzügyi keret és az európai szemeszter közötti kapcsolat növelheti az EU hozzáadott értékét, de sok múlik a demokrácia, a szubszidiaritás és a társadalmi egyensúly biztosítékain. Az EGSZB szempontjából a legfontosabb probléma, hogy a szociális partnerek és a civil társadalmi szervezetek bevonása továbbra is kimerül az eljárási követelmények teljesítésében, és nem gyakorol valódi hatást a döntéshozatalra. Emellett továbbra is fennállnak általános végrehajtási hiányosságok, ezért az EGSZB kéri, hogy helyezzenek nagyobb hangsúlyt a végrehajtási kapacitásra, az adminisztratív hatékonyságra és a mérhető eredményekre;

2.3. megerősíti, hogy az EU jövője **a tőke négy formája** (a gazdasági, a humán, a társadalmi és a környezeti tőke) **közötti** erős és dinamikus **kölcsönhatástól** függ, ezért fokozott hangsúlyt kell helyezni a fenntartható versenyképesség erősítésére, az Európai Unióról szóló szerződés 3. cikkében, az európai zöld megállapodásban és a szociális jogok európai pillérében meghatározott célkitűzésekkel összhangban. Az EGSZB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy kapcsolja össze a tőke e négy formáját egy átfogó megközelítés keretében, és **a GDP-központú növekedési modellen túllépve** (a Közös Kutatóközpont (JRC) ajánlásainak megfelelően ([8])) olyan modellt alakítson ki, amelyben a biztonság alapját a gazdasági reziliencia, a társadalmi kohézió és a környezeti fenntarthatóság képezi. **Az egységes piac végrehajtását, különös tekintettel a tőkepiaci unióra,** teljes mértékben be kell építeni az európai szemeszterbe és az országspecifikus ajánlásokba, valamint meg kell erősíteni az egységes piaci szabályok végrehajtásával kapcsolatos politikai elszámoltathatóságot;

2.4. úgy véli, hogy az európai szemeszter és a többéves pénzügyi keret összekapcsolásából származó valódi európai hozzáadott érték megteremtéséhez elengedhetetlen **az EU-ban rejlő lehetőségek kiaknázása, a rugalmasság, a szubszidiaritás és a többszintű kormányzás elvének maradéktalan megőrzése mellett**. Az EGSZB ugyanakkor határozottan elutasítja a büntető jellegű makrogazdasági feltételesség logikáját, és olyan, pozitív ösztönzőkre épülő megközelítést javasol, amelyben az európai szemeszter azonosítja a stratégiai szűk keresztmetszeteket, a többéves pénzügyi keret pedig célzott támogatást nyújt azok kezeléséhez. Az EGSZB elismeri a védelmi reziliencia és felkészültség növekvő fontosságát, és olyan szabályozási környezet létrehozását szorgalmazza, amely jogbiztonságot és támogatást nyújt az EU által koordinált képességekbe történő beruházások mozgósításához a termelékenység, a versenyképesség, a gazdasági növekedés, a kohézió, a reziliencia és a stratégiai autonómia javítása céljából;

2.5. javasolja, hogy **vonják le a tanulságokat a múltbeli tapasztalatokból** (különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtásának hiányosságaiból), és biztosítsák, hogy az EU szociális célkitűzései és a többszintű kormányzás megmaradjanak a többéves pénzügyi keret struktúráján belül. Az EU stratégiai célkitűzéseinek hosszú távú fenntarthatósága és gazdasági rezilienciájának megerősítése érdekében megfelelő költségvetési mozgásteret kell biztosítani az EU közös szociális célkitűzéseinek megvalósításához, különösen az Európai Bizottság által nemrégiben elindított szociális beruházási központ támogatása érdekében;

2.6. különösen hangsúlyozza, hogy **az országspecifikus ajánlások gyakran alulértékelik a szociális kérdéseket**, miközben a szociális országspecifikus ajánlások végrehajtása hagyományosan elégtelen, nem hatékony, illetve egyes esetekben teljes mértékben elmaradt. Ezért az EGSZB érdeklődéssel követi a társadalmi konvergenciával kapcsolatos keretet, és továbbra is figyelemmel kíséri annak tényleges hatását az EU gazdaság- és szociálpolitikai koordinációjának teljes ciklusára. Az EGSZB úgy véli, hogy mindaddig, amíg a feltárt kihívások nem rendeződnek, az állami szerepvállalást meg kell erősíteni és megfelelő felhatalmazással kell ellátni annak érdekében, hogy a szükséges lendület nemzeti szinten is kialakuljon, és ezáltal felgyorsuljon a reformok kidolgozása, végrehajtása, megvalósítása és demokratikus értékelése;

2.7. szilárd meggyőződése, hogy e célkitűzés megvalósítása érdekében az EU-nak **erősebb együttműködési keretet kell létrehoznia**, amely az eredményeket és a teljesítményt célzott technikai támogatással, valamint a társfinanszírozási szabályok nagyobb rugalmasságával jutalmazza, kellő figyelmet fordítva a nemzeti és regionális környezet sajátosságaira;

([8]) A GDP-n túl: a fenntartható és inkluzív jóllét megvalósítása – Közös Kutatóközpont (JRC).

2.8. ezért azt ajánlja, hogy **a szociális partnerek és a civil társadalmi szervezetek bevonását erősítsék meg** (a partnerségi elv fokozatos elmélyítése érdekében, a többéves pénzügyi keret és az európai szemeszter irányítási rendszereinek közeledésével összhangban), és azt **a jelenlegi, nagyrészt formális követelményből a szakpolitikai siker tényleges tényezőjévé alakítsák**. E célból kötelezővé kell tenni az érdekelt felek bevonásának értékelését a teljes szakpolitikai ciklus során, továbbá biztosítani kell a valódi egyszerűsítést és az adminisztratív, illetve szabályozási terhek arányosságát a közigazgatási szervek, a vállalkozások és a civil társadalmi szervezetek számára, nem csupán az Európai Bizottság szolgálatai esetében;

2.9. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy **javítsa az európai szemeszterhez kapcsolódó tájékoztatási és konzultációs folyamatok minőségét, valamint biztosítsa azok megfelelő időzítését**. Ez magában foglalja a civil és szociális párbeszéddel kapcsolatos kapacitásépítésbe való beruházást, a konzultációs folyamatok megerősítését és ütemezésük javítását, az átlátható és összehasonlítható adatokhoz való hozzáférés javítását, valamint egy európai kódex létrehozását, amely meghatározza az európai szemeszter keretében folytatott konzultációk lefolytatásának módját, valamint a nemzeti tervek kidolgozásának és végrehajtásának módját, a nemzeti gyakorlatokkal és a szociális párbeszéd kereteivel összhangban;

2.10. ezért szorgalmazza **a partnerség minőségének és hatásának kötelező értékelését**, melynek nem csupán arra kell kiterjednie, hogy a partnerekkel konzultáltak-e, hanem arra is, hogy észrevételeik és javaslataik milyen mértékben tükröződnek a végleges operatív programokban. Ehhez **a végrehajtási mechanizmusok radikális egyszerűsítésének is társulnia kell**, amelyet az irányító hatóságokkal, a regionális szervekkel, a szociális partnerekkel és a civil társadalmi szervezetekkel közösen kell kialakítani annak érdekében, hogy az ellenőrzési és monitoringrendszerek arányosak legyenek, tiszteletben tartsák a megosztott irányítás elvét, és ne rójanak szükségtelen, többszörös adminisztratív terheket az érintettekre.

Brüsszel, 2026. június 18.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Séamus BOLAND